

(prof. Jan Środoń), „Rola Tatr w formowaniu zasobów wód termalnych niecki podhalańskiej” (prof. Józef Chowaniec).

Warsztatom towarzyszyła sesja posterowa oraz wystawa fotograficzna (połączona z konkursem) pt. „Zapisane w skale”, która dokumentowała piękno uchwyconych w kadrze elementów przyrody nieożywionej Tatr. Dodatkowych atrakcji przygotowanych dla uczestników Warsztatów dostarczyła wizyta w geotermalnym kompleksie rekreacyjno-rehabilitacyjnym w Bukowinie Tatrzańskiej, a towarzyskie podsumowanie spotkania miało miejsce podczas uroczystej kolacji w Bąkowej Zohylinie Wyżniej przy dźwiękach kapeli góralskiej.

Warsztaty, w których uczestniczyło około 100 osób, spotkały się z dużym zainteresowaniem młodego pokolenia geologów. Jak wspomniano powyżej, zamiarem Organizatorów jest kontynuacja „Tatrzańskich Warsztatów”, poświęconych takim zagadnieniom, jak szata roślinna Tatr, ich mykobiota, historia, współczesne zmiany, itp.

Ewa ZASTAWIAK-BIRKENMAJER

13 ZJAZD UKRAIŃSKIEGO TOWARZYSTWA BOTANICZNEGO (LWÓW, 19–23 WRZEŚNIA 2011)

Thirteenth Congress of the Ukrainian Botanical Society (September 19–23, 2011, Lviv)

Statutowe, trzynaste z kolei spotkanie botaników ukraińskich miało miejsce we Lwowie – największym ośrodku naukowym i kulturalnym zachodniej Ukrainy. Zjazd zorganizował Lwowski Oddział Ukraińskiego Towarzystwa Botanicznego (UTB) wspólnie z Instytutem Botaniki im. N. G. Kholodny'ego Ukraińskiej Akademii Nauk z Kijowa, Instytutem Ekologii Karpat ze Lwowa i Lwowskiego Państwowego Uniwersytetu im. Ivana Franka.

Oficjalne otwarcie Zjazdu miało miejsce 20 września w reprezentacyjnej sali głównego budynku Uniwersytetu im. Ivana Franka, w którym mieścił się kiedyś Sejm Galicyjski, a później

Ryc. 1. Logo 13 Zjazdu – *Spiranthes amoena* (Bieb.) Spreng.

Fig. 1. Logo of the 13th Congress of the Ukrainian Botanical Society – *Spiranthes amoena* (Bieb.) Spreng.

funkcjonował znakomity Uniwersytet Jana Kazimierza. Na czele naukowo-programowego komitetu Zjazdu, stał wieloletni prezydent UTB, akademik Ukraińskiej Akademii Nauk – prof. K. M. Sytnik. Polskie Towarzystwo Botaniczne reprezentował prof. dr hab. Kazimierz Dygus z Wyższej Szkoły Ekologii i Zarządzania w Warszawie. Obrady plenarne podzielono na część przedpołudniową i poobiednią. W pierwszej części wygłoszono sześć referatów: „Stan i perspektywy rozwoju botaniki oraz zadania dla Ukraińskiego Towarzystwa Botanicznego” (tekst prof. Sytnika został odczytany przez organizatorów), „Integracja i rozwój wiedzy botanicznej w kontekście strategii zachowania bioróżnorodności” (Golubec M. A., Kagalo O. O., Carik J. W., Tassenkiewicz Ł. O., Terek O. I., Danylyk I. M., Berko J. M.), „Populacyjna ekologia roślin: osiągnięcia i perspektywy” (Carik J. W.), „Systemowa fitosozjologia jako podstawa

współczesnego paradygmatu zachowania bioróżnorodności” (Kagalo O. O.), „Współczesny stan ekosystemów stepowych w warunkach antropopresji” (Głuchow O. Z.) i „Tendencje rozwoju szaty roślinnej pod wpływem zmian klimatycznych na Ukrainie” (Didukh Ya. P.). Ostatni referat wywarł silne wrażenie, ponieważ na podstawie wiarygodnych danych uzyskanych we współpracy z ekologami amerykańskimi mówca wykazał, że w okresie ostatnich kilkudziesięciu lat średnia temperatura okresu zimowego podniosła się o 2 stopnie przy niezmiennych warunkach temperaturowych w okresie letnim. Referat zakończony był przedstawieniem syntetycznego schematu zmian, które mogą nastąpić w szacie roślinnej.

W części popołudniowej uczestnicy Zjazdu mieli przyjemność wysłuchać kolejnych sześciu referatów. W wystąpieniach analizowano tendencje współczesnej systematyki organizmów zarodnikowych, omówionych na przykładzie

śluzowców, grzybów właściwych, porostów oraz zielenic (Dudka I. O., Kondratjuk S. Ya., Careno P. M.), omówiono metodyczne podstawy wyróżniania krajobrazów roślinnych wraz z niezbędnymi warunkami do zachowania ich walorów (Korżenewskij W. W., Kwitnickaja A. A.), dokonano przeglądu najważniejszych ujęć systematycznych okrytozalążkowych, w których ostatnio przeważają propozycje oparte na kladystyce (Mosyakin S. L.) oraz zróżnicowania taksonomicznego glonów i znaczenia ich substancji o działaniu hormonalnym (Musatenko L. I., Wojtenko L. W.), zasygnalizowano konieczność uruchomienia mechanizmów kontrolnych dla optymalnego wdrożenia rządowego programu tzw. melioracji leśnych (Trawlew A. P.), a także omówiono metodyczno-dydaktyczne problemy nauczania botaniki w wyższej szkole, wskazując na zalety nauczania problemowego w porównaniu do reproduktywnego, które realizowane jest tradycyjnie (Berko J. M.).

Ryc. 2. Uczestnicy sesji plenarnej 13 Zjazdu Ukraińskiego Towarzystwa Botanicznego przed budynkiem Uniwersytetu im. Ivana Franka we Lwowie (fot. I. M. Danylyk).

Fig. 2. Participants of the 13th Congress of the Ukrainian Botanical Society in front of the building of the Ivan Frank University (phot. I. M. Danylyk).

W kolejnym dniu obrady odbywały się w siedmiu sekcjach (tylko sesje referatowe) w dwóch miejscach we Lwowie. W centrum miasta w budynku Wydziału Biologii Uniwersytetu im. Ivana Franka przy ul. Gruszeńskiego obradowały 4 sekcje – Geobotaniki i ekologii roślin, Algologii, mikologii, lichenologii i briologii, Selekcji i introdukcji roślin oraz Fizjologii roślin i botaniki strukturalnej. W Instytucie Ekologii Karpat Ukrainiejskiej Akademii Nauk przy ul. Kozielnickiej odbywały się posiedzenia trzech sekcji: Systematyki, florystyki i morfologii roślin naczyniowych, Ochrony zasobów genowych świata roślinnego oraz Kolekcji roślinnych.

Zgłoszono blisko 450 referatów, które w postaci komunikatów ukazały się drukiem w książkowym wydaniu materiałów zjazdowych. Na 13 Zjazd UTB zgłosiło się ponad 670 uczestników (w tym ponad 60 studentów), spośród których zarejestrowało się 160 delegatów (dane liczbowe od organizatorów Zjazdu). Autorzy doniesień zjazdowych reprezentowali 25 ośrodków naukowych z Ukrainy, przy czym najliczniejszy udział mieli botanicy lwowscy i kijowscy. Zagraniczni uczestnicy pochodzili z Białorusi (Mińsk), Bułgarii (Sofia) i Polski (Warszawa, Kraków, Poznań). Polscy naukowcy zaprezentowali następujące referaty: K. Dyguś – „Ecology of chosen plant species from habitats disturbed by human activity”, J. Mitka (wraz z A. Novikoff) – „The genus *Aconitum* L. in Ukraine”, K. Latowski – „The importance of railroads in shaping the vascular flora” oraz Z. Celka (wraz z I. A. Korotchenko i M. V. Shevera) – „The genus *Malva* L. in the flora of Ukraine”. Wśród wygłoszonych referatów znajdowały się także krótkie, 5-minutowe komunikaty młodych naukowców ukraińskich. Specyfiką tych wystąpień była żywa dyskusja, w której najbardziej doświadczeni uczestnicy nie tylko poruszali sferę merytoryczną, ale wskazywali na uchybienia formalne (sposób mówienia, prezentacja wyników). Wśród standardowych materiałów zjazdowych, które otrzymał każdy uczestnik, poza książką ze streszczeniami zgłoszonych wystąpień, na uwagę zasługują

książka Michała Gołubca *Na zahist ridnoï movi i kul'turi movleniâ* poświęcona obronie języka ukraińskiego. W tej interesującej publikacji Autor analizuje współczesny stan języka ukraińskiego. Wskazuje na rozpowszechnione niedbalstwo, ubożenie i niepokojącą wulgaryzację ojczystej mowy. Szczegółowo omawia też jaskrawe przykłady utrwalonych rusycyzmów, których w tabelarycznym zestawieniu wymienia blisko 300, podając jednocześnie prawidłowo brzmiące odnośniki. Zdaniem Autora omawiana „lumpenizacja” języka – jak ją nazywa – nie ominęła również sfery naukowej czy duchowej, a nawet religijnej. Podaje przykład wyjątkowo negatywnego przesycenia języka słowem „ekologia”, które zadomowiło się w zupełnie karkołomnych zestawieniach, np. „ekologia kultury”, „ekologia języka”, „ekologia brudu”, a nawet „ekologia miłości” i „ekologia duszy”.

W dniu 22 września odbyły się posiedzenia różnych Komisji Ukraińskiego Towarzystwa Botanicznego i wybór władz. Wieczorem, tradycyjnie na zakończenie Zjazdu, miało miejsce integracyjne spotkanie „zjazdowiczów” – „Botaničnij čaj”. Następnego dnia odbyły się cztery wycieczki zjazdowe do rezerwatów i parków narodowych ziemi lwowskiej.

Lwów przyjął uczestników 13 Zjazdu Ukraińskiego Towarzystwa Botanicznego niezwykle radośnie i gościnnie. Szczególnie dla Polaków atmosfera Lwowa jest nadzwyczaj przyjazna, choć dają się odczuć trudności związane z przygotowaniami do Euro 2012 (zakorkowane ulice!). Ogromne wrażenie robi na zwiedzających Cmentarz Łyczakowski, wraz z cmentarzem Orłąt Lwowskich, niezwykle bogate w zabytki architektury centrum miasta, z przepięknym (ponoć najpiękniejszym w świecie) pomnikiem Adama Mickiewicza. Dla biologów interesujące są bogate zbiory Muzeum Benedykta Dybrowskiego, mieszczącego się w budynku Wydziału Biologii Uniwersytetu im. Ivana Franka przy ul. Gruszeńskiego, w dawnych zabudowaniach Uniwersytetu Jana Kazimierza.

Zbigniew CELKA, Karol LATOWSKI